

33 335 Regels met betrekking tot het gebruik van de Friese taal in het bestuurlijk verkeer en in het rechtsverkeer (Wet gebruik Friese taal)

Nr. 24 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 september 2025

Met deze brief informeer ik u namens het kabinet over mijn reactie op het advies van DINGtiid inzake de mogelijke inrichting van een landelijke commissie Fries. Dit advies is uitgebracht naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen moties Bevers (VVD) en Van der Molen (CDA) (1162)¹ en Romke de Jong (D66) c.s. (1161)², waarin wordt verzocht te onderzoeken of een landelijke commissie Frysk ingesteld kan worden en hoe de wettelijke zorgplicht en verantwoordelijkheid voor de Friese taal en cultuur verder uitgewerkt kunnen worden.

Samenvatting advies

DINGtiid adviseert de oprichting van een Landelijke Kennistafel Fries (LKF) om de rol van het Rijk binnen het Friese taaldossier te versterken en te bestendigen. Hoewel binnen de bestaande structuur van de Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer (BFTK) al regelmatig overleg plaatsvindt over de uitvoering en monitoring van het Friese taalbeleid, ziet DINGtiid behoefte aan versterkte coördinatie en strategische afstemming vanuit het Rijk op bestuurlijk niveau. De oprichting van de LKF zou hieraan kunnen bijdragen.

Volgens het advies van DINGtiid dient de LKF zich te richten op de uitvoering van de verantwoordelijkheden die voortvloeien uit het Europees Handvest voor regionale talen en talen van minderheden. De focus ligt hierbij op onderwerpen waarvoor het Rijk direct verantwoordelijk is, zoals het naleven van Europese verplichtingen en het stimuleren van beleid ter bescherming van het Fries. Ook geeft DINGtiid aan dat de LKF ingericht moet worden langs bestaande structuren en een Rijksintern gremium moet zijn.

¹ Kamerstuk II 2022/23, 36200 VII, nr. 132

² Kamerstuk II 2022/23, 36200 VII, nr. 128

“Binnen de kaders van de Europese rapportagecyclus en in het verlengde daarvan ook de BFTK, is er een helder, werkbaar en voorspelbaar werkplan, zowel inhoudelijk als in tijdspanne.”

DINGtiid adviseert de kennistafel samen te stellen uit een diverse groep leden, met een bestuurlijke en maatschappelijke achtergrond. Afhankelijk van de agenda kan de voorzitter van de LKF in voorkomende gevallen ook vakministers uitnodigen om aan specifieke vergaderingen deel te nemen.

DINGtiid adviseert de LKF jaarlijks in juni bijeen te laten komen. In een ambtelijke voorbereidingsvergadering een halfjaar eerder wordt de agenda voor de jaarvergadering voorbereid en vastgesteld. De LKF heeft aldus DINGtiid geen eigen middelen nodig, maar wel een ambtelijk secretariaat om de tafel effectief te ondersteunen. Dit secretariaat zal verantwoordelijk zijn voor zowel de voorbereiding en verslaglegging van de vergadering en het uitzetten van actiepunten. DINGtiid adviseert om de vergadering van de LKF op te splitsen in een inhoudelijk en een bestuurlijk deel. Bij het inhoudelijk deel wordt de door het secretariaat verzamelde inbreng gepresenteerd en in het bestuurlijk deel worden besluiten genomen. Bij het tweede deel is alleen het bestuurlijk contingent aanwezig is, aangevuld met DINGtiid ter advisering.

Appreciatie advies

Allereerst wil ik DINGtiid danken voor hun advies. Het advies biedt waardevolle inzichten in de wijze waarop de zorgplicht voor de Friese taal effectiever kan worden ingevuld door het Rijk. Het Fries is een officiële Rijkstaal en maakt deel uit van het rijke culturele erfgoed van Nederland. Het kabinet onderschrijft het belang van het behoud en het bevorderen van het Fries.

Het kabinet staat positief tegenover de oprichting van een Landelijke Kennistafel Fries (LKF) om haar zorgplicht voor het Fries verder te versterken en bestendigen. Deze tafel kan van op verschillende manieren van waarde zijn. De tafel geeft kennis en expertise uit het Friese veld een directe toegang tot het Rijk en verkleint daarmee de afstand tussen Den Haag en Fryslân.

Graag onderschrijf ik de bevinding van DINGtiid dat de LKF moet worden ingericht volgens bestaande structuren. De kennistafel moet zich bewegen binnen de bestaande wettelijke en beleidsmatige kaders, met respect voor de provinciale autonomie en de al gedefinieerde verantwoordelijkheden in de samenwerking tussen het Rijk en de provincie Fryslân. Deze

verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden, het Kaderverdrag inzake de bescherming van minderheden, de Wet Gebruik Friese taal en de BFTK. Wel biedt de LKF de mogelijkheid om tussen de cycli van de BFTK nieuwe ontwikkelingen te signaleren. De LKF kan op die manier bijdragen aan een zorgvuldige uitvoering en monitoring van de ambities die in de BFTK zijn vastgelegd en zorgt ervoor dat structurele aandacht voor het Fries ook op bestuurlijk niveau in de Rijksagenda wordt verankerd.

Ik zie de LKF als complementair aan de bestaande overleggen binnen het BFTK-proces en het jaarlijkse inhoudelijke werkbezoek dat ik aan Fryslân afleg. De LKF dient daarbij te worden gezien als overlegtafel en niet als adviescommissie. Ik zal in de komende maanden in overleg treden met de betrokken partijen, waaronder de provincie Fryslân, andere departementen en DINGtiid, om te komen tot een plan van aanpak voor de oprichting, samenstelling en invulling van de tafel. Zo wordt er nagedacht om DINGtiid te betrekken bij het ophalen van signalen uit het Friese veld ter voorbereiding van de agenda van de LKF. De samenstelling van de tafel zal worden uitgewerkt tijdens een bijeenkomst met DINGtiid, de provincie Fryslân en de betrokken departementen. Tijdens deze bijeenkomst zal door betrokken partijen gezamenlijk verkend worden hoe een brede en representatieve samenstelling kan worden gerealiseerd. Het uitgangspunt daarbij is dat de tafel geen Haagse aangelegenheid wordt, maar een door het Friese veld gedragen overlegstructuur waarin de inbreng van lokale kennis en expertise centraal staat. Ik hecht er aan dat we de inrichting van de kennistafel budgetneutraal uitvoeren gezien de budgettaire opgaven waar het Rijk voor staat. Ik streef ernaar uw Kamer in het najaar hier verder over te informeren.

Namens het kabinet,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
F. Rijkaart